

หลักการในการกำกับดูแลการให้บริการและใช้งาน AI ในประเทศไทยและอนาคต

(Principles for Regulating the Provision and Use of AI in Thailand and Beyond)

โดย ดร.ณภัทร จาตุศรีพิทักษ์

Co-founder & CEO ที่ ViaLink (เดิมเรียก Siametrics Technologies) ที่ปรึกษาด้าน Data Analytics ให้กับบริษัท True Digital Group และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (the Stock Exchange of Thailand) ผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์

บทนำ

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence, AI) เป็นเทคโนโลยีที่สามารถช่วยยกระดับผลผลิตภาพของการทำงานได้ในหลายอุตสาหกรรม ตั้งแต่อุตสาหกรรมการผลิต การเงิน โลจิสติกส์ ไปจนถึงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และปัจจุบันเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คน มีอิทธิพลต่อชีวิตส่วนตัวและความคิดเห็นในสังคมมากขึ้น

ด้วยการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทั้งในเชิงฮาร์ดแวร์ที่เป็นขุมพลังของ AI ในเชิงเทคนิค วิศวกรรมศาสตร์ และในเชิงการประยุกต์ใช้กับธุรกิจและการทำงานของภาครัฐ การมาของเทคโนโลยี AI จะสร้างผลกระทบต่อโครงสร้างและผู้เล่นในระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเติบโตในบางอุตสาหกรรม หรือการสร้างการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน รวมถึงจุดประเด็นความเสี่ยงเชิงความมั่นคงที่อาจนำไปสู่ความสั่นสลายของมนุษยชาติหาก AI ที่มีอานุภาพกว่าในปัจจุบันถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดหรือฝักใฝ่ในการมีเป้าหมายทำลายล้างมนุษย์

ในระบบทุนนิยมและสังคมประชาธิปไตย ไม่มีผู้ใดสามารถหักห้ามการใช้งานหรือการพัฒนาเทคโนโลยีที่ไร้พรแดนและมากด้วยศักยภาพเช่นนี้ได้ โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยที่เป็นเศรษฐกิจขนาดเล็กและเปิด (Small and open economy) จึงต้องมีกลยุทธ์และแนวทางในการรับมือกับภูมิทัศน์ใหม่ที่เทคโนโลยี AI กำลังก่อตัว

บทความนี้เริ่มจากการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบเชิงระบบที่สำคัญ จากนั้นแนะนำหลักการสำคัญในการส่งเสริมและกำกับดูแลการใช้งานและพัฒนาเทคโนโลยี AI ให้เป็นประโยชน์ต่อไปสำหรับบริบทประเทศไทย เพื่อที่จะหาจุดสมดุลเชิงนโยบายระหว่างการใช้ AI เพื่อยกระดับความมั่งคั่งและบรรลุเป้าหมายสังคมไปพร้อมกับการควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับประโยชน์ของสาธารณชน

ผลกระทบสำคัญจากการมาของเทคโนโลยี AI ในวงกว้าง

AI เป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการสร้างประโยชน์กับเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับความกว้างและความลึกที่มากกว่าแม้กระทั่งเมื่อเทียบกับช่วงที่คอมพิวเตอร์เริ่มเข้ามามีผลกระทบ ต่อการทำงานของมนุษย์ (Computerization) แต่ในขณะเดียวกัน AI ก็สามารถสร้างโทษและก่อให้เกิดความเสี่ยงได้ในหลายแง่มุมเช่นกัน

การออกแบบมาตรการภาครัฐจึงต้องคำนึงถึงทั้งประโยชน์และความเสี่ยงจากการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าว ต่อไปนี้เป็นผลกระทบสำคัญ ๗ ด้านและหลักคิดในการสนับสนุนและกำกับดูแล AI ในบริบทไทย

๑. ผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ

AI เป็นเครื่องมือทางเลือกสำคัญสำหรับภาคธุรกิจในการเพิ่มผลผลิตภาพและสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ดีกว่า ในอดีต ในแทบทุกอุตสาหกรรม และในทุกสายงาน ด้วยต้นทุนในการบริหารที่ต่ำกว่าเดิม

การศึกษาของ Goldman Sachs คาดว่า Generative AI เพียงแขนงเดียวมีโอกาสเพิ่มผลผลิตมวลรวมของโลกได้ถึง ๗ เปอร์เซ็นต์ และผลิตภาพราว ๑.๕ จุดเปอร์เซ็นต์ (percentage points) ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า

ในเชิงผลกระทบในระดับอุตสาหกรรม ทฤษฎี Rybczynski ให้มุมมองว่าการมาของ AI จะทำให้อุตสาหกรรมที่เน้นทุน (Capital intensive) ได้รับอานิสงส์บวกด้วยข้อสันนิษฐานว่า กระบวนการผลิตสามารถเชื่อมต่อกับ AI ได้ง่ายกว่าในอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงาน (labor intensive) ที่ผลกระทบไม่สามารถคาดการณ์ได้ง่ายนัก

เหตุที่คาดเดาได้ยาก เนื่องจากว่า AI ไม่ได้จะนำไปสู่การทดแทนและเลิกจ้างแรงงานเท่านั้น แต่ในบางกรณี AI สามารถนำไปสู่การจ้างงานมากขึ้นได้หากเกิดการปรับลักษณะงานให้สอดคล้อง กับการใช้ AI เป็นเครื่องมือในกระบวนการผลิตใหม่ ที่ทำให้ผลิตภาพสุทธิเพิ่มขึ้นกว่าในอดีต

ไม่ว่าอย่างไร ถึง AI จะมีศักยภาพดีเพียงใด สิ่งที่สำคัญที่สุดในมุมมองเศรษฐกิจคืออัตราในการประยุกต์ใช้จริง หากมิได้มีการประยุกต์ใช้ หรือมีเพียงกระแสการใช้งานแบบผิวเผิน โครงสร้าง กระบวนการผลิตสินค้าและบริการของประเทศจะยังล้าหลังและอาจสูญเสียความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลกได้ในที่สุด

๒. ผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินการของภาครัฐ

นอกจากศักยภาพในเชิงธุรกิจแล้ว AI สามารถเข้ามาเสริมการทำงานของภาครัฐเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในสังคมที่ดียิ่งขึ้นได้เช่นกัน

มิติแรก คือการใช้ AI เพื่อเพิ่มคุณภาพของสินค้าสาธารณะ (public goods) และ ประสิทธิภาพในการผลิตบริการต่าง ๆ โดยภาครัฐ เช่น การให้บริการพื้นฐานและความสะดวกแก่ประชาชน กระบวนการยุติธรรมและกระบวนการทางกฎหมาย และ ระบบการศึกษาและการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ

มิติที่สอง คือการใช้ AI เพื่อลดการพึ่งพาข้าราชการจำนวนมากในกระบวนการทำงานของภาครัฐที่มากไปด้วยขั้นตอนที่อาจไม่จำเป็นนัก การตัดขั้นตอนหรือการปรับให้เกิดการทำงานแบบอัตโนมัติจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐ พร้อมกับเป็นการผ่อนภาระทางการคลังในระยะยาว

ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้นอกจากเรื่องประสิทธิผลและประสิทธิภาพแล้ว ยังมีเรื่องของการรักษาความเป็นธรรมในระบบการทำงานของภาครัฐ แม้ว่า AI ยังมีอคติในรูปแบบของอัลกอริทึม แต่ก็มีจุดแข็งที่เข้ามาเติมจุดด้อยในกระบวนการงานที่ปกติบกพร่องในเรื่องของความโปร่งใสและดุลพินิจเนื่องจากพึ่งพามนุษย์มากเกินไปเช่นกัน

๓. ความเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน

AI มีโอกาสทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของความต้องการทักษะและแรงงานแต่ละประเภท รวมถึงอาจเพิ่มอัตราการเปลี่ยนงานและภาวะว่างงานรุนแรงในแรงงานบางกลุ่ม แม้ว่าในอดีตการมาของเทคโนโลยีมักจะทำให้เกิดงานประเภทใหม่ก็ตาม งานวิจัยหลายสำนักคาดว่าผลกระทบต่อตลาดแรงงานโดยรวมจะเป็นผลลบต่อการจ้างงานทั่วโลก

หากมองรวมกับแนวโน้มค่าจ้างถดถอยทั่วโลกหรือกรณีที่แม้แต่ค่าจ้างแรงงานทักษะสูงที่ไม่ได้ปรับขึ้นตามความก้าวหน้าของนวัตกรรมด้วยแล้ว ความเป็นไปได้ที่ปัญหาค่าตอบแทนในตลาดแรงงานถดถอยจะเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้น และส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง

ปัญหาดังกล่าวจะยิ่งหยั่งรากลึกในเศรษฐกิจที่ตลาดแรงงานยังทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่สามารถอำนวยความสะดวกเปลี่ยนผ่านแรงงานระหว่างธุรกิจได้รวดเร็ว และในประเทศที่ระบบการศึกษามีความยึดติดกับหลักการเดิม ๆ แม้ว่าความต้องการทักษะในโลกจะเปลี่ยนไปเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ตาม

๔. ความเหลื่อมล้ำ

ผลกระทบของ AI ต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมสามารถมองได้จากสองแง่มุม โดยในแง่แรก หาก AI เอื้อประโยชน์ต่อคนบางกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ เช่น กลุ่มแรงงานทักษะสูง (high cognitive skills) ที่มีโอกาสประยุกต์ใช้ AI ได้เร็วกว่า หรือ กลุ่มนายทุน (Capitalists) ที่มีโอกาสในการเข้าถึงหรือเป็นเจ้าของเทคโนโลยีได้มากกว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความมั่งคั่งมีโอกาที่จะทวีความรุนแรงขึ้น ในทางกลับกัน มีโอกาสเช่นกันที่เครื่องมือที่พัฒนาด้วย AI จะสามารถยกระดับผลิตภาพให้กับแรงงานทักษะต่ำให้สูงขึ้นมาทัดเทียมกับแรงงานทักษะกลางและสูงได้บ้าง เช่น ทักษะในการค้นคว้า ตอบคำถาม หรือสร้างสรรค์งานเขียน และงานคอนเทนต์รูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ลึกซึ้งนักได้อย่างรวดเร็ว

๕. โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ

แง่บวกของการมาของ AI ครั้งนี้ที่ชัดเจนที่สุดคือโอกาสในการใช้ Generative AI ในการยกระดับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของมนุษย์ ทั้งสำหรับเยาวชน ผู้ที่อยู่ในตลาดแรงงาน และผู้ที่กำลังเข้าสู่วัยเกษียณอายุ

ต้นทุนในการใช้ AI ผลิตผู้ช่วยในการเรียนรู้ส่วนตัวคุณภาพดีจะลดลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับทางเลือกอื่นเพื่อตอบสนองความหลากหลายทั้งในด้านความสนใจของผู้เรียน และลักษณะการเรียนรู้เฉพาะตัวที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนแต่ละคน

แม้ว่า AI จะไม่สามารถทดแทนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะได้ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัยที่ต้องการการเรียนรู้กับมนุษย์มากเป็นพิเศษ แต่ AI ก็สามารถเข้ามาเติมเต็มในจุดที่ทรัพยากรครูคุณภาพไม่เพียงพอ หรือราคาตลาดสูงเกินความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพในปัจจุบัน

๖. การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคและการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม

ผลิตภัณฑ์หรือบริการแพลตฟอร์มที่ขับเคลื่อนด้วย AI เป็นหลักมักต้องอาศัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งานเพื่อนำมาทำนายพฤติกรรมหรือนำมาใช้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง การใช้ข้อมูลเหล่านี้ แม้ในทางปฏิบัติ จะได้รับความยินยอมจากผู้ใช้งาน แต่ในขณะเดียวกันผลิตภัณฑ์และบริการ เหล่านี้ก็ส่งผลให้ผู้ใช้งานมีแนวโน้มปกป้องข้อมูลของตนเองน้อยลงเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบาย ยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ที่สมดุลของอำนาจต่อรองด้านข้อมูลอยู่กับแพลตฟอร์มมากกว่ากับผู้ใช้งาน

ในยุคสมัยที่จะมีความแพร่หลายในการใช้งานหุ่นยนต์หรือ wearables ที่สามารถเก็บข้อมูลส่วนบุคคลได้มากขึ้น และอาจมีการนำส่งข้อมูลไปยังสถานที่อื่นหรือมีการค้าขายข้อมูลในเบื้องหลัง ความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวหรือการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมโดยที่ผู้ใช้งานมิได้มีสตินึกคิดริเริ่มพฤติกรรมนั้นเองเป็นความเสี่ยงที่ต้องได้รับการบริหารจัดการ

๗. การนำ AI ไปใช้ในทางที่ผิดหรือขัดกับเป้าหมายสังคม

AI ในปัจจุบันเริ่มส่งสัญญาณถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น แม้ว่าผลกระทบในด้านความเหลื่อมล้ำหรือการทดแทนแรงงานจะยังไม่ได้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ชัดเจน แต่ผลกระทบในด้านอื่นนั้นเริ่มมีกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริง โดยอาจเป็นกรณีที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดของ AI เองหรือเกิดจากมนุษย์นำ AI ไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม

ตัวอย่างกรณีที่เกิดความเสียหายอย่างไม่ตั้งใจ ได้แก่ ความผิดพลาดของ AI ที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุกับชีวิตร่างกายได้คือกรณีของรถยนต์ไร้คนขับของ Uber ที่ขับฝ่าไฟแดงใน San Francisco ซึ่งมีผู้คนเดินข้ามถนน ในการทดสอบครั้งหนึ่ง จนทำให้การพัฒนาของรถยนต์ไร้คนขับของ Uber ต้องชะงักลง

อีกกรณีศึกษาที่น่าสลดใจคือ กรณีชาวเบลเยียม ซึ่งตัดสินใจปลิดชีวิตตัวเองหลังการสนทนา กับ chat bot เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดเป็นประเด็นถกเถียงใน เรื่องการกำกับดูแล AI เพื่อลดผลกระทบเชิงลบเหล่านี้

ในกรณีที่มีมนุษย์จงใจนำ AI ไปใช้ในทางที่ผิดนั้นมีโอกาสก่อให้เกิดความเสียหายได้เช่นกัน หากภาครัฐไม่มีความพร้อมพร้อมพอในการต่อกร เฝ้าระวัง หรือตรวจจับการใช้ AI เป็นเครื่องมือ ขยายผลในการก่ออาชญากรรม เช่น อาชญากรรมทางการเงินหรือทางเทคโนโลยี เป็นต้น

ตัวอย่างสำคัญในเรื่องนี้คือการจงใจใช้ AI สร้างและคัดเลือกเนื้อหาเท็จ เพื่อก่อให้เกิดสถานะที่เรียกว่า “ห้องเสียงสะท้อน (echo chamber) หรือภาวะที่ข้อมูล ความคิด ความเชื่อ ถูกขยายหรือถูกสนับสนุนผ่านระบบแนะนำของ AI จนส่งผลให้เกิดการแบ่งขั้วหรือแบ่งกลุ่มความคิดที่เข้มข้นขึ้นหรือผิดไปจากข้อเท็จจริงโดยสิ้นเชิง

แต่ไม่ว่าอย่างไร ความเสี่ยงที่มีโอกาสสร้างความเสียหายมากที่สุดก็คือความเสี่ยงจากความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาคือ alignment ในกรณีที่มีมนุษย์ไม่สามารถควบคุมให้ AI ปฏิบัติงาน ในกรอบเป้าหมายที่มีมนุษย์พึงประสงค์ได้อีกต่อไป โดยเฉพาะในกรณีที่วันหนึ่ง AI มีสติปัญญาเหนือมนุษย์และมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตัวเองในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนและกำกับดูแลโดยภาครัฐ

๑) Risk-based approach

สหภาพยุโรป เป็นหน่วยงานแรก ๆ ของโลกที่ได้ออกแนวนโยบายกำกับดูแล AI และขอบเขตการใช้งาน AI ของบริษัทเอกชนออกมา โดยใช้หลักการกำกับตามระดับความเสี่ยง (risk-based approach) แบ่งความเสี่ยง AI เป็น ๔ ชั้น ได้แก่

- ความเสี่ยงระดับที่ยอมรับไม่ได้ เช่น AI ที่รัฐบาลใช้กำหนดคะแนนความประพฤติของประชาชน เป็นต้น ซึ่งยุโรปจะแบนการใช้อัลกอริทึมพวกนี้ทั้งหมด
- ความเสี่ยงสูง เช่น AI ที่เกี่ยวข้องกับกำกับการบังคับใช้กฎหมายและการระบุตัวตนทางชีวภาพ จัดเป็นกลุ่มนี้ต้องอยู่ภายใต้การกำกับตั้งแต่ขั้นฝึกและพัฒนาาระบบ
- AI ที่มีความเสี่ยงจำกัด เช่น chat bot โดยบริษัทผู้พัฒนาเปิดเผยใช้ชัดเจนว่าผู้ใช้งานกำลังสนทนากับ AI เพื่อให้ผู้ใช้ตัดสินใจว่าต้องการสนทนากับ AI ต่อไป หรือใช้บริการมนุษย์แทน
- AI ความเสี่ยงต่ำ เช่น ระบบกรองสแปม ซึ่งไม่ได้มีการระบุวิธีการกำกับดูแลในรายละเอียดไว้

ประเทศไทยสมควรนำแนวทางเช่นเดียวกันนี้มาเป็นกรอบในการออกแบบการกำกับดูแลเทคโนโลยีที่มีขอบเขตการใช้งานกว้าง และมีช่วงของโอกาสในการสร้างความเสียหาย (potential damage) ที่ยาวเพื่อไม่ให้เป็นการกำกับที่เข้มในจุดที่ไม่ควรเข้ม หรือ อ่อนในจุดที่ไม่ควรอ่อน

๒) Adoption-first mindset

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการในประเทศไทยนั้น ล่าช้าและทำหายน่าที่ทุกคนคิด หากลองสัมผัสการทำงานภาคสนามจริง อาจเรียกได้ว่า digital transformation ของประเทศไทยยังไม่ถือว่าทำไปได้เพียงผิวเผิน

แปลว่า เป็นไปได้อย่างยิ่งหากภาครัฐหนึ่งเคยกำกับรุนแรงเกินไป ประเทศไทยจะเข้าสู่วงจรเดิมและพลาดโอกาสในการเติบโตหรือสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก เนื่องจากอัตราการประยุกต์ใช้ AI เป็นเครื่องมือในการผลิตต่ำกว่าคู่แข่ง

จำเป็นอย่างยิ่งที่ยุทธศาสตร์ด้าน AI จะเน้นในเชิงการสนับสนุนการประยุกต์ใช้ให้ต้นทุนในการเข้าถึงและการใช้งานต่ำที่สุดก่อน จากนั้นจึงตามด้วยมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบทางลบ มิใช่เริ่มด้วยการร่างกฎหมายใหม่หรือดำเนินมาตรการกำกับดูแล AI อย่างเคร่งครัดหรือเพิ่มภาระต้นทุนในการใช้งานเป็นหลักก่อนค่อยเลือกสนับสนุนการใช้งานเป็นกรณี ๆ ไป

ประเทศไทยมีปัญหาในการเข้าถึงและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและมีอุปสรรคเรื่องประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่มีคุณภาพ หลักคิดในการออกแบบมาตรการจึงควรคำนึงถึงเป้าหมายในการเข้าถึงและได้ประยุกต์ใช้เป็นหลักก่อน

๓) Labor market-centric welfare

แม้ว่าการประเมินผลกระทบต่อตลาดแรงงานโดยรวมจะยังมีความท้าทายสูง แต่ที่มีความแน่นอนคือผลกระทบของ AI ต่อความเปลี่ยนแปลงในความต้องการทักษะ ซึ่งจะนำไปสู่การเคลื่อนย้ายของแรงงานในตลาดแรงงาน ไม่ว่าจะโดยสมัครใจหรือไม่ก็ตาม

สิ่งที่ภาครัฐสมควรทำมิใช่แค่เพียงประเมินระดับสวัสดิการสำหรับแรงงานที่ถูกกระทบรุนแรง หรือการจัดสรรเงินทุนเพื่ออุดหนุนกิจกรรมในการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในเรื่องที่ควบคู่ไปกับการมาของ AI เท่านั้น ภาครัฐยังจำเป็นต้องจัดการและวัดผลลัพธ์ให้ตลาดแรงงานในประเทศไทยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างตำแหน่งและระหว่างสถานที่ทำงานได้อย่างรวดเร็วและตอบสนองความต้องการทั้งฝั่งผู้รับจ้างและฝั่งผู้ว่าจ้างได้ดีที่สุดในสภาวะดิสรุปชั้นเช่นนี้

อีกหนึ่งผลพลอยได้จากการยกระดับนโยบายและการดูแลจัดการตลาดแรงงานคือการพัฒนาฐานข้อมูลแรงงานที่กว้าง ลึก ละเอียดยิ่งขึ้นไปสู่รายละเอียดเรื่องทักษะ และทักษะที่เพิ่มขึ้น เพื่อที่จะเป็นการสร้างฐานในการสร้างนโยบายด้านสวัสดิการแรงงานพิเศษที่ตรงกลุ่ม ทันท่วงที และไม่ฟุ่มเฟือยที่สุดระหว่างที่ตลาดแรงงานไทยถูกกระทบโดย AI

๔) Conduct-driven regulations

AI เป็นเทคโนโลยีที่จะสร้างความท้าทายในการกำกับดูแลอย่างมาก เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนและยากในการเข้าใจการทำงานภายใน ทำให้การตรวจสอบหรือการหาข้อสรุปเมื่อเกิดข้อพิพาททำได้ยากและใช้เวลายาวนาน AI อยู่ในทุกอุตสาหกรรม ไม่ได้จำกัดอยู่ในกรอบหรือขอบเขตการทำงานขององค์กรภาครัฐใดองค์กรหนึ่ง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของเทคโนโลยี AI ที่ใช้ในประเทศไทยอาจกระจายตัวอยู่ทั่วโลก ทำให้การกำกับดูแลหรือการเรียกร้องให้ชี้แจงข้อมูลทำได้ยากลำบาก

นั่นแปลว่าถึงแม้ประเทศไทยจะมีกฎระเบียบหรือมาตรการกำกับดูแล AI อย่างเป็นทางการแล้วก็ยังมีอาจยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างเช่นเดียวกับที่เราได้เห็นผลกระทบในการมาของอุตสาหกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลทั่วโลก (ซึ่งในเชิงเทคนิคก็ยังถือว่ากำกับดูแลได้ง่ายกว่า AI)

สิ่งแรกที่สำคัญคือการสร้าง conduct culture ที่แข็งแกร่งตั้งแต่วินาทีนี้ในหมู่ผู้ให้บริการ ผู้พัฒนา และผู้ใช้งาน ให้ยำเกรงถึงบทลงโทษรุนแรง และสร้างมาตรฐานการทำงาน AI อย่างมีจรรยาบรรณในวงการเทคโนโลยีไทย สิ่งที่สองที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก็คือการปรับปรุงกระบวนการทางกฎหมาย (due process) เพื่อที่เมื่อเกิดความเสียหายแล้ว กระบวนการเอาผิดต้องมีความเร็ว มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพพอที่จะไม่ทำให้ผู้กระทำผิดลอยนวล กระทำผิดซ้ำหรือกลายเป็นแบบอย่างเชิงชวนให้เกิดผู้กระทำผิดเพิ่ม

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

๑) Harms of AI (PDF document) - Author/Organization: Economics, MIT

<https://economics.mit.edu/sites/default/files/publications/Harms%20of%20AI.pdf>

๒) ๖ Scary Stories of AI Gone Wrong - Author/Organization: The Motley Fool

<https://www.fool.com/investing/2023/10/31/6-scary-stories-of-ai-gone-wrong.aspx>

๓) Man dies by suicide after talking with AI chatbot, widow says - Author/Organization: VICE

<https://www.vice.com/en/article/pkadgm/man-dies-by-suicide-after-talking-with-ai-chatbot-widow-says>

๔) How frightening new AI Midjourney creates realistic fake art - Author/Organization: New York Post

<https://nypost.com/2023/04/05/how-frightening-new-ai-midjourney-creates-realistic-fake-art/>

๕) ChatGPT raises cybersecurity concerns - Author/Organization: The Japan Times

<https://www.japantimes.co.jp/news/2023/04/21/national/chat-gpt-cybersecurity-concerns/>

๖) ChatGPT bot tricked into giving bomb-making instructions, say developers - Author/Organization: The Times

<https://www.thetimes.co.uk/article/chatgpt-bot-tricked-into-giving-bomb-making-instructions-say-developers-rvktrxqb5>

๗) The Artificial Intelligence Act - Author/Organization: European Union

<https://artificialintelligenceact.eu/the-act/>